

היסטוריה 12

שחר פרץ

4 בדצמבר 2024

שבוע הבא ברביעי – תינתן עבודה. שרית לא תוכל ללמד. יום רביעי אחרי כן, קורס מד"א. יש עוד דבר אחר שהמורה לא זוכרת שפוגע בשיעורים שלנו. ב-6 לינואר יש מבחן שכבתי (אותו המבחן לכל השכבה). נושא המבחן הוא לא פיזיקה גרעינית.

1 על הרצל

חזונו של הרצל:

1. הפתרון המדיני צריך להיות פומבי ומוסכם
  2. על היהודים להשיג צ'טר מן המעצמות הגדולות
  3. כל טריטוריה היא טריטוריה אפשרית (מאוחר יותר שינה את הגישה)
  4. לצורך הקמת המדינה צריך להקים שני ארגונים – אגורת היהודים שתטפח בעניין המדיני וחברת היהודים שתטפל בעניין הכלכלי
  5. העניים יהיו הראשונים שיהגרו למדינת היהודים ויניחו בה את התשתיות
  6. במדינת היהודים ישררו צדק, שוויון וסובלנות דתית.
- כדי להגשים את חזונו פעל הרצל בשלושה תחומים:

1. כתבים:

- ספר – "מדינת היהודים" (הבעיה ופתרונה)
- עוד ספר – אלטנוואלד – חזון לאופיהמדינה
- עיתון – די־וולט, עיתון בגרמנית.

2. ארגוני:

- הקונגרס הציוני הראשון בבאזל

3. דיפלומטי:

- מדעים עם מנהיגי מדינות זרות להשגת צ'טר
- "אם תרצו, אין זו אגדה". חידה – מה ההמשך של המשפט. לא צריך להגיש את החידה.

2 קונגרס באזל

ב-1897 החליט לכנס קונגרס ציוני בינלאומי בהסתתפות נציגים מקהילות יהודיות. זאת, ע"מ לממש את רצונו "להקיף" (להקים עם שגיאות הקלדה במצגת) מדינה ציונית שתקיף את המוני היהודים בארצות השונות.

קונגרס – ערימה גדולה של אנשים שמגיעים בשביל להתכנס ולדבר.

הרצל לא המציא שום דבר חדש. הקבוצה מבשרי הציונות, והספר "אוטו אמנציפציה", כבר הם הציגו את רעיון הציונות. אך, הרצל היה היחיד שניסה להפוך את הרעיון למשהו יותר מציאותי. הוא התחיל זאת באמצעות הקונגרס הציוני.

כינוס הקונגרס נמצא בין שלב ההתארגנות לשלב ההפצה בשלבי הפיתוח של התנועות הלאומיות. ממקונגרס יצאו שני דברים – ביסוס והגדרת התנועה הציונית (שלב 1) ודרכי ההפצה שלה (שלב 2). הקונגרס שאף להפיץ את הבשורה הזו גם לשאר העולם, ולא רק ליהודים.

הרצל הוציא הזמנה. היא פירטה מקום, זמן, ואיך לבוא לבושים. מצא אולם גדול בשביל שתצא תמונה יפה. הרצל מנסה לעשות יחצנות לתנועה הציונית. זה לא רק המהות, גם הניראות. כולם באו עם חליפות "פראק" (שחורות כאלו עם עניבות), והקונגרס הופך ודווח בעיתונות העולמית.

נראה בעמוד 95 בספר שמרבית האנשים באו מרוסיה ואוסטרו-הונגריה.

הקונגרס אפשר:

- הביסס הראשוני למדינה
- גרם למעצמות לראות בתנועה הציונית תנועה לאומית לגיטימית (הכרה בין-לאומית)

- הקמת מוסדות ובראשם "ההסתדרות הציונית" (נוסף עליה, גם את קק"ל ועוד)
- נתעמק במשפט "הציונות שואפת להקים בית מולדת לעם היהודי על פי משפט הכלל, לעם היהודי בארץ ישראל", [מופיע בעמוד 96] "בית מולדת" (בתרגום מסויימים, בית לאומי) – מכאן הצהרת בלפור המציאה את זה. בית מולדת אינו מדינה. אם הרצל היה שואף להקים מדינה, אז העות'מנים היו מתעצבנים (מי אתה שתקים מדינה על שטחה של אימפריה). "משפט הכלל": כלומר, בין לאומי. הרצל היה עורך דין וכתב כמו עורך דין, בניסוח שלא יעצבן אף אחד.
- הרצל תמך בגישה של ציונות מדינית. לפיה, צריך לקבל הכרה בין לאומית טרם ההתיישבות (ע"פ משפט הכלל). קודם צ'רטר, ולאחר מכן נבנה את המדינה. לא נבוא כמו "גנבים בלילה".
- תוכנית באזל פירטה את האמצעים שיש לנקוט לשם השגת המטרה:
- יישובה של ארץ ישראל ע"י איכרים, בעלי מלאכה ותעשייה, אם היא מכוונת אל המטרה. [התיישבות מעשית]
  - ארגונה של היהודות כולה ואיחודה במפעלים מקומיים וכלכליים ע"פ חוקי כל ארץ וארץ. [כלומר, לא נמרוד במדינות בהם היהודים נמצאים כרגע]
  - הגברת הרגש העצמי היהודי וההכרה הלאומית היהודית. [יצירת תודעה לאומית]
  - עבודות הכנה כדי להביא להסכמת הממשלות הנדרשות למימוש מטרות הציונות. [צ'רטר]
- (1) שייך לציונות מעשית, (4) לציונות מדינית, (2) ציונות כלכלית.
- היהודים ממזרח אירופה ורוסיה היו אלו שתמכו בציונות המעשית. העליה הראשונה התרחשה ב-1881, בעיקר רוסים ורומנים.

3 מבחן

השאלה מהמבחן חולקה בכיתה בשביל קונטקסט.

- א. **הסבירו** ע"פ הקטע מהו הגורם לצמיחת התנועה הציונית. **הסבירו** על פי מה שלמדתם גודס נוסף ייחודי שהשפיע על צמיחת התנועה הציונית.
- חילון, לדוגמה, הוא לא ייחודי (אלא אם מדברים על כך שבגלל הריחוק מהדת היו קבוצות שחששו מהיעלמות היהדות ולכן ניסו ליצור זהות על בסיס לאומי).
- ההרחקה עליה הטקסט מדבר, היא לא ההרחקה המתבססת על אנטישמיות, או על כשלון האמנסיפציה. ההרחקה הזו מתבצעת ע"פ רעיון הלאומית – קיימת בעם קבוצה שאינה חלק מהתנועה הלאומית. זהו "מוקש" – אפשר להוציא את המשפט המדבר על ההרחקה מהקשר, ולאבד נקודות.
- חלק לא מובטל לא למד מהסיכום, אלא מהספר, ולכן ההגדרות היו לא מלאות.
- ב. כאשר ההצג לא מלא, אז הקישור חזרה לקטע לא מלא. זה שובר את החיבור בין הציטוט להגדרה.
- באופן חד-פעמי – לא ירדו נקודות על זה שלא תיאר את הקטע. בגלל זה, לאחדים יהיה ציון שכתוב נמוך יותר ולידו גבוהה יותר.
- "שרית את יודעת שהסינים מאוד חכמים" ~ עמירם.